

FOTO GREENPEACE

■ Vijftien jaar bracht Patrick Moore in rubberbootjes van Greenpeace door. Hij belemmerde onder meer het dumpen van nucleair afval. Nu is hij een vurig pleitbezorger voor kernenergie.

De oud-directeur van Greenpeace wilde wel eens voor iets zijn, kernenergie bijvoorbeeld

Jawel, de radicale milieuactivist die kernenergie ooit vereenzelvigde met een nucleaire holocaust pleit voor de bouw van kerncentrales. "Het is een eenvoudige rekensom", vertelt Moore vanuit zijn hotelkamer in Las Vegas. "Met de economische opkomst van landen als China, India en Brazilië zal de vraag naar energie toenemen. De enige realistische manier om in die behoefte te voorzien zonder de fossiele brandstoffen uit te putten en het milieu grondig te verpesten met kolencentrales is schone nucleaire energie."

Moore stoort zich hoorbaar aan de starre houding van zijn voormalige geloofsgenoten. "De milieubeweging luidt al jaren de alarmbel voor catastrofale klimaatverandering. Tegelijkertijd zijn ze het grootste obstakel voor een realistische oplossing. Zij doen net alsof het probleem met windmolens en zonnepanelen opgelost kan worden."

Het is moeilijk voor te stellen dat Moore ooit een zelfbenoemd 'milieu-extremist' was. Eenmaal op dreef is hij moeilijk te onderbreken. "98,9 procent van de energie wordt opgewekt door fossiele brandstoffen, kerncentrales of hydro-elektrische installaties. Greenpeace is tegen alle drie. Zelf een dam kan hun goedkeuring niet krijgen. (lacht) Mede daarom had ik Greenpeace verlaten. Ik wilde wel eens 'voor' iets zijn."

Tegenwoordig werkt Moore als milieuconsultant. Hij is op een 'spreektoernee' om de mythes inzake nucleaire energie te bestrijden. Dat het Nuclear Energy Institute in Washington en de Canadian Nuclear Association tot zijn klantenkring behoren lijkt zijn verhaal enigszins te ondermijnen. "Zij benaderden mij pas nadat ze vorig jaar mijn nucleaire betoog hadden gezien voor het Amerikaanse congres", stelt hij mij gerust. "Ik was al om."

'Stomme Tsjernobylreactor'

Moore betoogt dat kernenergie betaalbaar is, kerncentrales veilig zijn en kernafval een beheersbaar probleem is. "Er hangt eenzelfde prijskaartje aan als energie opgewekt met kolen of waterkracht. Het is zeker goedkoper dan gas", verzekert hij mij.

Zijn voormalige werkgever presenteerde deze maand een nieuw rapport waarin het ongeluk in Tsjernobyl verantwoordelijk werd gesteld voor 93.000 doden. Niet zo veilig dus! "Een compleet gefabriceerde extrapolatie", brijst Moore. "Ik heb meer vertrouwen in de echte onderzoekers van

In 1971 zat Patrick Moore op een boot in Alaska om de Amerikaanse test van de waterstofbom te dwarsbomen. Het zou de oprichting van Greenpeace betekenen. Twintig jaar na zijn afscheid staat kernenergie weer hoog op zijn agenda. Moores boodschap is glashelder: 'Om in de groeiende wereldwijde energiebehoefte te voorzien en de aarde voor dramatische klimaatverandering te behoeden, moeten we kernenergie omarmen.'

DOOR JEROEN SCHUITEN

de Wereldgezondheidsorganisatie en de United Nations Environmental Program dan in de politieke manipulatie van de feiten door Greenpeace. Tsjernobyl was volgens die organisaties direct verantwoordelijk voor 56 doden. Op termijn zal het waarschijnlijk nog eens vierduizend dodelijke slachtoffers eisen. En dat was een zeer ruime schatting."

In Moores ogen wordt de "ongekend stomme Tsjernobylreactor" al twintig jaar lang misbruikt om de sector in een kwaad daglicht te zetten. "Onvergelijkbaar met een moderne westerse kerncentrale", hamert Moore. Om het gevaar in het juiste perspectief te zetten, wijst hij erop dat er wereldwijd jaarlijks vijfduizend koolmijnwerkers omkomen. "De auto eist jaarlijks ruim een miljoen slachtoffers, maar autorijden wordt ook niet verboden."

Dat kernafval gevaarlijk is, zal hij niet ontkennen. "Maar de nucleaire industrie slaat haar afval tenminste netjes op en heeft een uitstekende staat van dienst. Kolencentrales pompen hun miljoenen tonnen afval rechtstreeks de lucht in. In de Verenigde Staten nemen zij 36 procent van de schadelijke emissies voor hun rekening

en dragen ze voor 10 procent bij aan het wereldwijde broeikas effect. Het afval dat een kerncentrale in tien jaar produceert, past in een klein zwembad."

Het idee dat kernafval duizenden jaren gevaarlijk blijft, hoopt Moore ook te ontcrachten. "De meeste splijtstoffen vervallen snel. Na veertig jaar blijft er van de straling maar een duizendste deel over." Voor elementen met een langere vervaltijd biedt recycling een oplossing. Naast Japan hergebruiken Frankrijk, Engeland en Rusland kernafval. Moore verwacht dat Amerika snel zal volgen. Problematisch is dat gerecycleerd uranium vooralsnog duurder is dan nieuw gewonnen uranium.

In de handen van Bin Laden

Terrorisme biedt de pleitbezorgers van kernenergie nieuwe kopzorgen. Wat als terroristen een vliegtuig op een kerncentrale storten? Wat als nucleair materiaal in handen van Bin Laden valt? De wereld doet momenteel verwoede pogingen om de nucleaire ambities van Iran in de kiem te smoren. Moore vraagt alleen dat we die

problematiek realistisch beoordelen.

"Een kerncentrale is beschermd door 2 meter dik gewapend beton. En zelfs als je daar een Boeing 747 op stort, zal de reactor niet exploderen. Natuurlijk moet nucleair materiaal uit handen van terroristen worden gehouden, maar het kapmes heeft in Afrika bijgedragen aan miljoenen doden. We kunnen niet alles verbieden dat gevaarlijk is in verkeerde handen", zucht Moore door de telefoon. Iran is in zijn ogen een enorm probleem. "Ik zie niet in waarom Iran kernenergie nodig heeft met al zijn olie, tenzij Ahmadinejad zich zorgen maakt over het milieu."

Toch vermoedt Moore dat het publiek de technologische subtiliteiten ontgaat. "Ik propageer kerncentrales voor het opwekken van energie. Nucleaire reactoren en nucleaire wapens zijn veel minder dan vroeger aan elkaar gerelateerd. Met de huidige centrifugetechnologie kun je uranium verrijken zonder een reactor."

De roep om meer kerncentrales wordt vaak verbonden aan de huidige torenhoge oliepijzen en de westerse afhankelijkheid van een instabiele Arabische regio. "Een slecht argument", aldus Moore. "Olie heeft weinig met elektriciteit te maken, meer met benzine voor auto's. Buiten het Midden-Oosten wordt er weinig energie opgewekt met olie."

Toch zijn kerncentrales van enorm strategisch belang. "We bouwen momenteel enorme gasturbines als antwoord op de groeiende wereldwijde energiebehoefte. De grootste gasvoorraden liggen in Rusland, Indonesië en het Midden-Oosten. Europa en de Verenigde Staten zullen spoedig net zo afhankelijk zijn van buitenlands gas voor elektriciteit als van buitenlandse olie voor transport."

Dat de Russische gasproducent Gazprom het spel hard durft te spelen, bleek vorig jaar toen het de gaskraan naar de Oekraïne tijdelijk dichtdraaide. Eerder deze maand

gaf het bedrijf een verkapte waarschuwing aan de Europese Unie om zijn uitbreidingsplannen niet te dwarsbomen.

Beter leven rond de centrale

Moore kreeg deze maand steun van het Internationaal Energie Agentschap (IEA), dat 26 landen vertegenwoordigt. Het IEA concludeerde dat kernenergie de beste hoop bood om de mondiale energiebehoefte op te vangen en de beste oplossing was om de uitstoot van kwalijke stoffen tot het gewenste niveau terug te dringen. Slinkende gasvoorraden zullen Europa en Amerika steeds afhankelijker maken van een snel kleiner wordend aantal aanbieders in lastige delen van de wereld, klonk het verder waarschuwend.

"Uranium is overvloedig aanwezig en wordt gewonnen in Canada en Australië. Uitermate stabiele democratieën", voegt Moore toe. "Een bijkomend voordeel is dat de prijs van uranium een klein deel vormt van de kosten van kernenergie. De bouw van een centrale en het opslaan van afval zijn de grootste kostenposten. Zelfs als de uraniumprijs verdubbelt, zal de maandelijkse energierekening nauwelijks stijgen." Moore ziet geen weg terug. "De Chinezen hebben kernenergie omarmd, net als India, Korea en Roemenië. Frankrijk en Japan waren al overtuigd. Angela Merkel zal zich spoedig realiseren dat de beloofde sluiting van alle Duitse kerncentrales haar land een gevangene van Russisch gas maakt."

Moore was daarom niet verbaasd dat ook president Bush recent aankondigde dat 'het tijd wordt om weer kerncentrales te beginnen bouwen'."

Blijft de vraag waar al die toekomstige centrales gebouwd zullen worden? Wie staat er te springen om een kerncentrale in de achtertuin? Een laatste mythe waar Moore wel raad mee weet. "In de Verenigde Staten steunt 70 procent van de bevolking het gebruik van kernenergie. Die steun stijgt naar 80 procent zodra je binnen een straal van 6 kilometer van een bestaande centrale peilt."

De reden blijkt niet idealistisch maar puur economisch. Er klinkt een zelfverzekerde lach aan de andere kant van de lijn. "Hoe dichter je bij een kerncentrale komt, hoe lager de werkloosheid is en hoe beter de scholen en wegen zijn."

Moore verontschuldigt zich. Hij moet een vliegtuig halen. Een sceptische publiek in Duitsland wacht op zijn komst.

98,9 procent van de energie wordt opgewekt door fossiele brandstoffen, kerncentrales of hydro-elektrische installaties. Greenpeace is tegen alle drie. Zelf een dam kan hun goedkeuring niet krijgen. Mede daarom heb ik Greenpeace verlaten'